

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

ЗВІТ

представника Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
в Одеській області

САЛАБАЯ ОЛЕКСАНДРА ВАСИЛЬОВИЧА

за 2020 рік

Вступ.

Звіт про діяльність представника Національної ради в Одеській області охоплює період з 01 січня до 31 грудня 2020 р. У звітному періоді пріоритетними завданнями представника Національної ради в Одеській області були питання інформаційної безпеки України, реалізація програмних засад Плану розвитку національного телерадіопростору, піврічних Планів основних заходів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, рішень та доручень керівництва Національної ради. Представник Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення реалізує свої повноваження відповідно до ст. 11 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» та Положення про представника Національної ради.

У 2020 р. діяльність як Національної ради, так і представника проходила під впливом карантинних та інших заходів, передбачених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19», яким запроваджено низку змін до законодавства, що регулює правовідносини у сфері телебачення і радіомовлення. Зокрема були відмінені усі конкурси, планові перевірки, спілкування з ТРО переведено на дистанційну форму та інше.

1. Телерадіоінформаційний простір Одеської області.

1.1. Загальний стан телерадіопростору області

Станом на грудень 2020 року в Одеській області діють 98 мовників та провайдерів програмної послуги, які використовують 156 ліцензій Національної ради.

Загальна кількість мовників (за діючими ліцензіями) – 78, з яких: ефірних телевізійних мовників - 9, кабельних телевізійних мовників - 33, супутникових телевізійних мовників - 1, ефірних цифрових мовників МХ - 18, радіомовників - 21, проводових мовників - 1 (фактично не працює).

Загальна кількість провайдерів програмної послуги (за діючими ліцензіями) - 79, з яких: працює за технологією IPTV - 49, працює за межами області - 13.

Місцевих ефірних телекомпаній, які ведуть аналогове ефірне мовлення в м. Одеса, нараховується 4 (ТОВ „Ріак-інформ”, ТРК „АРТ”, ТОВ „Одеса-плюс”, АРТК „Глас”), в області – 3 (АТ „Іллічівське ТБ-3”, ТРК „Примор'я”, ПП „Комінтернівське районне ТБ”). Кількість місцевих телекомпаній, які ведуть цифрове ефірне мовлення в стандарті DVB-T/T2 в Одеській області - 15: ІА „Репортер” (логотип - Репортер), ТРК ОНЮА „Академія” (логотип - Репортер), ТОВ „Телеконнект” (логотип - зображення круглої площини із рівновеликих кілець, кожний із яких розташований у середині іншого), ТОВ „ТРК „Клуб-ТВ” (логотип - GTV), ТОВ „ТРК „Андсер” (логотип - А1),

ТОВ „ТРК „Південна хвиля-ТВ” (логотип - Южная волна), ТОВ „ТРК „Моя Одеса” (логотип ДУМСКАЯ.TV), ТОВ „Реноме Інет” (логотип - OLVIA), ТОВ „ТРК „Нова Одеса” (логотип - 1 ПЕРВЫЙ ГОРОДСКОЙ), ТОВ „Ріак-Інформ” (логотип - 7), ТОВ „ТРК „Здоров’я” (логотип – Телеканал „Здоровье”), ТОВ „ТРК „АРТ” (логотип - 7), ТОВ „ІА „Медіа-Інформ” (логотип - МедіаІнформ), ТОВ „Балінформкомпанія”, м. Балта Одеської обл. (логотип – БІК), КП „ТК „Подільське ефірне телебачення” (логотип – КЕТ).

Більшість телекомпаній після отримання цифрової ліцензії звертається до Національної ради про аннулювання аналогової ліцензії на мовлення. Виключення складають ТОВ „Ріак-Інформ” та ТОВ „ТРК „АРТ”, які продовжують паралельне мовлення в аналоговому та цифровому стандарті.

Кабельних компаній, які здійснюють мовлення на виділеному каналі у кабельних мережах, нараховується 30, з них в м. Одесі працює 27.

Компаній радіомовлення в м. Одесі нараховується 13, в області – 6 (із них 2 проводові), мережевих – 13.

В Одеській області ведуть мовлення 13 загальнодержавних і міжрегіональних телевізійних каналів та 14 місцевих. В обласному ефірі представлені практично всі головні мережеві мовники України.

Радіомовні компанії практично всі зосереджені в м. Одесі (23 компанії), за межами обласного центру працює 6, в тому числі в м. Ізмаїлі, м. Білгород-Дністровському (проводове мовлення, ТРК „Аккерман”), м. Рені, смт. Петровірівка (Жовтень) Лиманського району та м. Кілії (проводове мовлення). Тільки чотири компанії здійснюють регіональне мовлення: „Раді.О” – в містах Одесі, Ізмаїлі; „Радіо Сання” – в містах Одеса, Ізмаїл, Котовськ, Жовтень; ТРК „52 канал” - у містах Одесі, Ізмаїлі, Кам’янському; ТРК „ГРАД” – у містах Одесі, Ізмаїлі, Кам’янському.

Практично припинили діяльність системи проводового радіомовлення. Місцеве проводове мовлення зареєстровано (фактично мовлення не здійснюється) тільки в одному районі області - Білгород-Дністровському (Редакція Білгород-Дністровського міськрайонного телерадіомовлення „Новини Придністров’я”). Такий стан проводового мовлення пояснюється фактичною відсутністю розподільчої мережі, яка була зруйнована внаслідок стихійного лиха (ожеледиці) та не відновлюється ПАТ „Укртелеком”, а також незначними часовими відрізками, які відведені для місцевого мовлення на загальнонаціональних каналах УР, проблемами місцевого фінансування.

Головною особливістю Одеської області є її прикордонне розташування. Кордон України з Румунією, що проходить в Одеській області, становить більше тисячі кілометрів за лінією кордону, або понад 600 км по прямій лінії. Із 26-ти районів області три межують з Румунією, 11 – з Молдовою.

В прикордонних районах Румунії та Молдови встановлено більш потужні передавачі, які своїми програмами охоплюють значну територію Одеської області. Слід зауважити, що молдовські ретранслятори, зокрема, встановлені в містах Кишиневі, Кагулі, Чимишлії, Резина, що мають велику потужність, передають не тільки молдавські програми, а і національні канали

Румунії з Бухаресту. Разом з тим, ретранслятори, встановлені на непідконтрольній Молдові території, приймають і ретранслюють в ефір російський канал ОРТ, програми якого можуть приймати жителі прикордонних районів Одеської області, зокрема Роздільнянського району.

Особливе занепокоєння викликає розповсюдження сигналів **середньохвильового** радіомовлення, оскільки воно закриває практично всю південну частину України.

№	Частота	Програма (позивний) та з якого населеного пункту здійснюється трансляція
1	0,873 МГц	Радио Россия, Бендери
2	1,413 МГц	Вести ФМ, Маяк

Прикордонні райони цетральної частини Одеської області можуть вільно приймати сигнали транскордонного **аналогового** і **цифрового** телевізійного мовлення.

Аналогове телемовлення			
	Частота МГц (телеканал)	Програма (логотип) та з якого населеного пункту ПМР здійснюється трансляція	Населені пункти, де зафіксовано прийом
1	479,25	Первый канал, Тираспіль	с. Кучургани, с. Гребеники
2	551,25	Перший канал СНГ, Кагул	с. Кучургани, с. Гребеники
3	591,25	Россия 1, Тираспіль	с. Гребеники
4	679,25	ТСВ. Григориопіль	с. Загнитків, с. Клименково, с. Федосіївка. С. Нестерово, с. Йосипівна

Цифрове телемовлення			
	Частота (телеканал)	Програма (логотип) та з якого населеного пункту ПМР здійснюється трансляція	Населені пункти, де зафіксовано прийом
1	570	Матч ТВ, Россия 1, ТВЗ, НТВ+, ОРТ, Слободзея	с. Кучургани, с. Гребеники
2	658	Звезда, Карусель, Мульт, Дисней, Россия 24, ОРТ, ТСВ, ТВЦ, НТВ, Слободзея	с. Кучургани, с. Гребеники
3	674	Россия К, Рен-ТВ, Звезда, Россия 24, Союз, Матч, Футбол 1, Матч игра, Матч ТВ, Тирасполь	с. Кучургани, с. Гребеники

Інформацію надано Одеською філією „Українського Державного центра радіочастот” і визначено радіомоніторингом телевізійних та ДВЧ ЧМ передавачів. Протягом року представник неодноразово звертався до Одеської філії щодо уточнення наявної інформації по іномовленню.

1.2. Підсумки ліцензування телерадіомовлення за звітний період

Протягом 2020 р. процеси ліцензування суттєво змінилися у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19. Зокрема не проводилися відкриті конкурси на отримання ліцензій, введено в дію дистанційне проведення засідань Національної ради та дистанційна участь ліцензіатів. Відтак, більшість рішень Національної ради стосувалася внесення змін у діючі ліцензії, зокрема:

- видачі ліцензії ППП: ТОВ «Телеком Бонус», ПП «РИЧ» с. Кам'янка Одеської обл.;
- видачі ліцензії на кабельне мовлення: ТОВ «Лиман-ТВ», с. Визирка Одеської обл.;
- анулювання ліцензії: ТОВ «Оптимал НЕТ», м. Білгород-Дністровський Одеської обл. (НР № 00574-п від 12.03.2012), ТОВ «Балінформкомпанія», м. Балта Одеської обл. (НР № 01440-м від 24.10.2013, аналогове ТБ);
- продовження терміну дії ліцензії: ТОВ ТРК «52 канал», м. Одеса (НР № 00070-м від 07.07.2013), ТОВ «ТРК «Радіо-Санна», м. Одеса (НР № 01000-м від 23.07.2013), ПрАТ АРТК ГЛАС, м. Одеса (НР №1487-м від 24.10.2006);
- переоформлення ліцензії ППП: ПП «РИЧ» с. Кам'янка Одеської обл. (НР № 0845-п від 06.10.2010);
- переоформлення ліцензії кабельного мовника: ТОВ «ТРК «Круг», м. Одеса (НР № 00549-м від 18.07.2012), ТОВ «Місцеві Новини», м. Южне Одеської обл. (НР № 00474-м від 12.03.2015), ТОВ «ТРК «ЛАВАНДА», м. Одеса (НР № 00417-м від 26.01.2017), ТОВ «Лиман-ТВ», с. Визирка Одеської обл. (НР № 01613-м від 24.02.2020);
- переоформлення ліцензії ефірного мовника: ТОВ «ТРК «Академія», м. Одеса (НР № 00101-м від 28.09.2018), ТОВ «ІТК «Репортер», м. Одеса (НР № 01173-м від 28.09.2018), ТОВ «РМК «ОЛІВІН», м. Одеса (НР № 01289-м від 04.02.2018), ТОВ ТРК «Нова Одеса», м. Одеса (НР № 01295-м від 29.01.2018), ТОВ ТОВ «ТРК «ГРАД», м. Чорноморськ Одеської обл. (НР № 01535-м від 12.09.2019, НР № 00409-м від 27.02.2015, НР № 00569-м від 26.09.2015, НР № 01317-м від 07.06.2018, НР № 01393-м від 23.10.2018, НР № 00069-м від 08.08.2014), ТОВ «ТРК «ІТ-3», м. Чорноморськ Одеської обл. (НР № 00471-м від 18.04.2016), ТОВ «Раді.О», м. Одеса (НР № 00596-м від 22.03.2016, НР № 00504-м від 06.07.2015, НР № 01599-м від 21.01.2020), Редакції Білгород-Дністровського ТРМ «Новини придністров'я» (НР № 011513-м від 25.07.2019), РМК «Радіо-Одеса», м. Одеса (НР № 01179-м від 24.07.2017), ПрАТ АРТК ГЛАС, м. Одеса (НР №1487-м від 24.10.2006), ТРО «ТРК Клуб-ТВ», м. Одеса (НР № 01244-м від 29.01.2018).

1.3. Захист телерадіоінформаційного простору

Протягом звітнього періоду згідно з планом перевірок та моніторингів представник Національної ради в Одеській області та спеціалісти його секретаріату здійснювали постійний моніторинг телерадіомовників та провайдерів програмної послуги, перевіряли інформацію, яка надходила у зверненнях.

У 2020 році здійснювалися постійні моніторинги провайдерів програмної послуги щодо припинення ними ретрансляції іноземних програм, зміст яких не відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і законодавству України. Представник оперативно інформував провайдерів програмної послуги області про прийняття Національною радою рішень щодо змін у Переліку програм, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і законодавству України.

Введення обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19, різко знизило можливість контролю за ретрансляцією заборонених каналів у власних мережах готелів, баз відпочинку, розважальних закладів тощо, яка звелась до реагування на інформацію, надану громадянами.

Представником Національної ради налагоджена постійна співпраця з Департаментом кіберполіції Причорноморського управління кіберполіції, управлінням СБУ та Одеською ОДА щодо реагування на інформацію про наявність заборонених каналів. Представник постійно співпрацює з правоохоронними органами, громадськими організаціями, надає відповіді на запити, інформацію щодо діяльності ТРО тощо.

У співпраці з громадськістю відслідковується робота телерадіокомпаній міста Одеси та області щодо дотримання чинного законодавства з питань інформаційної безпеки, на численних зустрічах з керівниками ТРК та провайдерів програмної послуги роз'яснювалися рішення та звернення Національної ради, необхідність попередження дій, спрямованих на руйнування державності та суверенітету України.

1.4. Розвиток цифрового ефірного мовлення DVB-T2

Припинення аналогового телевізійного мовлення та перехід на цифрове стандарту DVB-T2 відбулось на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 13 червня 2018 року № 509, яким було внесено зміни до Плану використання радіочастотного ресурсу України стосовно термінів використання аналогової технології телевізійного мовлення. З квітня 2018 року введено в експлуатацію цифрові канали регіонального мультіплексу у 22 населених пунктах Одеської області.

Внаслідок розташування передавачів ТОВ „ЗЕОНБУД” на існуючих площадках та щоглах Концерну РРТ залишається зовсім не забезпечені програмами м. Рені, значна частина Ренійського району, частина Болградського району, м. Вилково та частини Тарутинського, Фрунзівського, В. Михайлівського та Кодимського районів. Середній відсоток цифрового покриття по області - біля 65 %.

З квітня 2018 року введено в експлуатацію цифрові канали регіонального мультіплексу Концерну РРТ у 22 населених пунктах Одеської області. Передавачі розташовано в Одесі, Миколаївці Овідіопольського району, Петрівську, Сараті, Тарутиному, Болграді, Вилковому, Городньому, Ізмаїлі, Кам'янському, Кілії, Рені, Балті, Березівці, Великій Михайлівці, Ковбасовій Полянні, Кодимі, Вестерничанах, Любашівці, Миколаївці, Петровірівці, Роздільній. 22 населені пункти області розподілені на 4 зони покриття, у межах яких мовлення DVB-T2 є синхронним. Орієнтовний відсоток цифрового покриття по області - біля 90%.

Станом на кінець 2020 р. в Одеській області працює дві мережі цифрового мовлення ТОВ „ЗЕОНБУД” та Концерну РРТ з різною кількістю передавачів і, відповідно, різною зоною покриття.

Таким чином для глядачів Одеської області доступні для безкоштовного перегляду програми 15 місцевих телекомпаній, які ведуть цифрове ефірне мовлення в стандарті в DVB-T/T2: ІА „Репортер” (логотип - Репортер), ТРК ОНЮА „Академія” (логотип - Репортер), ТОВ „Телеконнект” (логотип - зображення круглої площини із рівновеликих кілець, кожний із яких розташований у середині іншого), ТОВ „ТРК „Клуб-ТВ” (логотип - GTV), ТОВ „ТРК „Андсер” (логотип - А1), ТОВ „ТРК „Південна хвиля-ТВ”

(логотип - Южная волна), ТОВ „ТРК „Моя Одеса” (логотип ДУМСКАЯ.TV), ТОВ „Реноме Інет” (логотип - OLVIA), ТОВ „ТРК „Нова Одеса” (логотип - 1 ПЕРВЫЙ ГОРОДСКОЙ), ТОВ „Ріак-Інформ” (логотип - 7), ТОВ „ТРК „Здоров'я” (логотип – Телеканал „Здоров'є”), ТОВ „ТРК „АРТ” (логотип - 7), ТОВ „ІА „Медіа-Інформ” (логотип - МедіаІнформ), ТОВ „Балінформкомпанія”, м. Балта Одеської обл. (логотип – БІК), КП „ТК „Подільське ефірне телебачення” (логотип – КЕТ).

Проблемні питання впровадження цифрового ефірного телевізійного мовлення - неповне охоплення мовленням території області (наявність білих плям особливо на прикордонних районах) та чутливість якості прийому цифрового сигналу DVB-T/T2 до природних явищ (особливо дощі та тумани) та пір року.

Після вимкнення аналогового телевізійного мовлення на території України Національна рада у співпраці з іншими державними органами розглядає можливості створення локальних цифрових каналів для мовлення місцевих телерадіоорганізацій, як у межах зони впевненого прийому на територіях, де є загальнонаціональне цифрове покриття, так і на територіях із «білими плямами», де цифрового сигналу немає.

У 2020 р. вперше було проведено тестове випробування системи сповіщення населення через систему мультиплексів ТОВ «Зеонбуд». Моніторинг тестового випробування системи сповіщення населення через систему мультиплексів ТОВ «Зеонбуд» показав, що станом на 12.05.2020, день моніторингу, ця система у Одеській області не працювала.

2. Дотримання ТРО ліцензійних умов.

Введення в дію обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 вплинуло також на програмні концепції ТРО області. В період карантину багато компаній демонструють освітні передачі для школярів. Як правило це запис у студії лекцій відомих у регіоні вчителів (уроки з математики, української мови, історії та біології). Змінилась цілеспрямованість передач, багато уваги приділяється карантинним заходам та охороні здоров'я, створюються передачі про дистанційне навчання, багато передач із гостями в студії записуються через Skure. Три компанії звернулися до Національної ради з приводу тимчасової зміни структури мовлення: ТОВ „Балінформкомпанія”, м. Балта (скорочення обсягу мовлення), ТОВ Телерадіокомпанія „АРТ”, м. Одеса (перенесення терміну виходу в ефір), ТОВ „Телеконект”, м. Одеса (зміни у програмній концепції).

Через пандемію телекомпанії переводять працівників на дистанційну роботу, зупиняються зйомки проєктів, закриваються програми, у ТРО з'являються проблеми з виконанням програмної концепції. Тому Національна рада започаткувала проєкт з обміну контентом між телекомпаніями - **Media Change Ukraine**, до якого залучилися ТРО Одеської області. В рамках проєкту кожна телекомпанія може безкоштовно отримати медіа контент або поділитися своїм на час дії карантину. Відгуки ТРО на проєкт - тільки позитивні.

Контроль за діяльністю ТРО області здійснюється на підставі Законів України, рішень Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення, доручень членів Національної ради, Положення про представника Національної ради.

Моніторинг телерадіопрограм. За звітний період було проведено 327 моніторинрів (включаючи вибіркові та виборчі), з яких: ефірних телемовників – 128, радіомовників – 61, провайдерів програмної послуги – 74, кабельних мовників – 64. Було проведено 4 тижневих моніторинрів телевізійних мовників щодо дотримання мовних квот на ТБ.

Відповідно до плану перевірок телерадіокомпаній (ТРК) та при підготовці до позапланових перевірок проведено 11 добових моніторинрів.

Моніторинрів, які проводились задля перевірки дотримання умов ліцензії, за дорученнями Національної ради – 21, за планом представника – 247 (вибіркових).

Окремо необхідно відзначити роботу з провайдерами програмної послуги щодо приведення переліку іноземних програм ретрансляції до норм чинного законодавства та переоформлення діючих ліцензій.

Моніторинги мереж ППП проводилися за дорученнями Національної ради до позапланових перевірок, за скаргами, за планом представника. Кількість моніторинрів мереж ППП – 80, при цьому окремі ТРО підлягали моніторингу кілька разів. Крім цього, здійснювалися тижневі моніторинги телемовників.

Підсумки здійснення цільових моніторинрів ефіру телерадіоорганізацій області за 2020 рік:

Цільовий моніторинг щодо дотримання ТРО	Загальна кількість ТРО, охоплених цільовим моніторингом	Кількість ТРО, у яких зафіксовано ознаки порушення	Кількість ТРО, до яких направлено приписи за результатами моніторингу	Кількість ТРО, щодо яких ініційовано позапланові перевірки
законодавства про захист суспільної моралі	25	-	-	-
умов ліцензії щодо частки дитячих передач	27	-	-	-
вимог рекламного законодавства	28	-	-	-
вимог законодавства про дотримання квот українськомовних пісень в ефірі радіостанцій	36	-	-	-
рішень НР щодо використання позначок класифікації відеопродукції	29	-	-	-
вимог мовлення у Дні Трауру (скорботи, жалоби)	28	-	-	-
Дотримання провайдерами програмної послуги вимог законодавства та рішень НР	74	-	-	-

Підсумки здійснення поточних моніторингів ефіру телерадіоорганізацій області за 2020 рік:

Вид моніторингу	Загальна кількість ТРО, охоплених моніторингом	Кількість ТРО, у яких зафіксовано ознаки порушення	Кількість ТРО, до яких направлено приписи за результатами моніторингу	Кількість ТРО, щодо яких ініційовано позапланові перевірки
Поточні моніторинги	90	-	-	-
Моніторинги, які передують плановим перевіркам	15	-	-	-
Контрольні моніторинги за результатами перевірок	11	-	-	-
На виконання рішень Національної ради	11	-	-	-
На виконання окремих доручень керівництва НР	15	-	-	-

Виконання ТРО Закону України „Про захист суспільної моралі” та стан дитячого мовлення

На виконання Плану основних заходів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на 2020 р. були проведені цільові моніторинги мовлення регіональних та місцевих телерадіоорганізацій на предмет виконання Закону України „Про захист суспільної моралі” та щодо трансляції відповідно до умов ліцензій передач, розрахованих на дитячу аудиторію.

Моніторинг на предмет виконання Закону України „Про захист суспільної моралі”, яким було охоплено 29 ТРО, ознак порушень не зафіксував. Моніторингом було охоплено всі телекомпанії, в ліцензії яких присутній фільмопоказ. Всі ТРО виконують рішення Національної ради від 10.03.2016 № 306 “Про внесення змін до Системи візуальних позначок з індексом кіновідеопродукції залежно від аудиторії, на яку вона розрахована”.

Протягом 2020 р. було проведено 27 моніторингів на предмет дотримання ліцензійних умов у частині „дитяче мовлення”, ознак порушень не було зафіксовано. Мовники регіону не допускають порушень ліцензійних умов у частині трансляції передач, розрахованих на дитячу аудиторію. У порівнянні з попереднім роком показники обсягу дитячих передач, що транслюються ТРО, не змінилися.

Переважає більшість телерадіопрограм для дитячої аудиторії – власний продукт різноманітних жанрів (просвітницькі, інформаційні, розважальні передачі, ігрові шоу), меншу частину телепрограм займають мультиплікаційні фільми, озвучені українською мовою.

Мовлення ТРО у дні скорботи (жалоби, пам'яті)

Упродовж року здійснювався аналіз програмного наповнення ефіру телерадіоорганізацій стосовно дотримання ними вимог законодавства щодо правил мовлення у дні трауру та дні пам'яті. У січні 2020 року була проведена нарада з керівниками місцевих і регіональних телерадіомовників, на якій був доведений календар пам'ятних дат щорічних днів пам'яті та днів пам'яті, що підлягають вшануванню як роковини з дня трагічних подій. Було наголошено на обов'язковому зберіганні та, у разі необхідності, наданні представнику Національної ради добових записів ефіру за визначені у переліку дати.

У дні скорботи працівниками секретаріату представника проводився вибірковий моніторинг телерадіокомпаній з метою перевірки виконання „Правил ведення мовлення на теле- і радіоканалах у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті”. Фактів порушення правил мовлення у Дні скорботи зафіксовано не було.

Дотримання ТРО вимог законодавства щодо частки вітчизняного продукту

Під час проведених у 2020 році перевірок, вибіркового моніторингу та перегляду програм місцевих телерадіоорганізацій не було зафіксовано ознак порушення ст. 9 Закону України „Про телебачення і радіомовлення”, що регламентує обсяг продукту вітчизняного виробництва.

Спостерігається тенденція до планомірного збільшення відсотка власних (вітчизняних) програм у загальному обсязі мовлення теле- і радіокомпаній. Наприклад, радіокомпанії ТОВ ТРК „52 канал” (103,8 МГц, м. Одеса), ТОВ ТРК „Радіо-Санна” (107,0 МГц, м. Одеса), збільшили у своїх програмах частку власного (вітчизняного) продукту до 100%.

Частка вітчизняного продукту у програмах районних телерадіоорганізацій складає практично 100 відсотків. Невеликий час мовлення (від декількох годин) не дозволяє включати іноземні програми або фільми. Програми цих телерадіоорганізацій повністю складаються з власних передач.

Дотримання ТРО вимог законодавства про рекламу і спонсорвання

Питання щодо дотримання телерадіоорганізаціями області вимог законодавства з питань рекламної діяльності постійно знаходиться на контролі представника.

Представником ретельно аналізуються помилки та ознаки порушення законодавства, помічені в ефірі під час поточного перегляду та моніторингу, а також за матеріалами аналізу моніторингу місцевих ТРО, наданими працівниками секретаріату. У подальшому напрацьований матеріал використовується для вироблення рекомендацій мовникам. Неодноразово ці питання обговорювалися на нарадах з керівниками ТРО.

Аналіз результатів вибіркового моніторингу щодо дотримання ТРО вимог законодавства про рекламу та спонсорство засвідчив, що практично у всіх телерадіокомпаній фактичний час, що використовується для реклами на кожну годину мовлення, менший, ніж дозволено законодавством. Телерадіокомпанії дотримуються вимог щодо реклами лікарських засобів. На каналах повністю відсутня реклама тютюнових виробів, алкоголю. Під час моніторингу та перегляду програм не було зафіксовано реклами заборонених товарів. Реклама послуг чи продукту, яка вимагає ліцензування, супроводжується вихідними даними про наявність ліцензії.

У радіомовників м. Одеси було зафіксовано несистематичні порушення ч. 2 ст. 9 Закону України „Про рекламу” - в програмах рекламна інформація не відокремлювалася наприкінці від інших елементів передачі чи програми. Інформація про це була доведена до керівників відповідних ТРО з вимогою привести діяльність у відповідність до законодавства. Порушення були оперативно усунені.

У телерадіоорганізацій, що працюють в районах області, відсутні порушення рекламного законодавства. Обсяг реклами незначний або повністю відсутній.

Дотримання ТРО законодавства про мовні квоти

З 08 листопада 2016 р. набув чинності Закон України „Про внесення змін до деяких законів України щодо частки музичних творів державною мовою у програмах телерадіоорганізацій”, який квотує відсоткове співвідношення україномовних пісень вітчизняних авторів та виконавців, а також ведення ефіру та підготовку радіопередач українською мовою. 13 жовтня 2017 р. набув чинності Закон України „Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації”, який визначає обов'язкову частку української мови на телебаченні.

На виконання доручення № 17 від 14.02.2020 про надання інформації по моніторингам регіональних та місцевих телерадіомовників на предмет дотримання мовних квот (ч.ч. 2, 3, 5 ст. 9 та ст. 10 Закону України „Про телебачення і радіомовлення”) представник надавав зведенню інформації результатів моніторингу один раз на півріччя.

Протягом звітнього року працівниками представництва було проведено дві хвили по 20 добових моніторингу, які охопили всіх місцевих та регіональних **радіомовників**. На виконання плану проведення тижневих моніторингу **телевізійних** мовників Одеської області на предмет дотримання мовних квот протягом року проведено 10 тижневих моніторингу.

За результатами моніторингу порушень вимог мовних квот не зафіксовано. Інформацію щодо виконання мовних квот радіо та телевізійними мовниками Одеської області було надано до Національної ради для узагальнення.

Необхідно зазначити, що проведення тижневого запису та аналіз моніторингу вимагає екстремально великих трудозатрат та технічних ресурсів.

Дотримання ліцензіатами порядку мовлення під час проведення виборної кампанії

Місцеві вибори 2020 р. проходили на основі нового Виборчого кодексу України, який вніс низку новацій як у проведення виборів, так і в участі телерадіокомпаній у висвітлення виборчих перегонів.

При підготовці до виборів представник підготував та розіслав всім ТРО на електронні пошти статті Виборчого кодексу, Календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення місцевих виборів ЦВК та роз'яснення щодо особливостей контролю діяльності ТРО з боку Національної ради, зокрема відповідальність про порушення статей кодексу. В режимі відеоконференції представник Національної ради провів багато зустрічей з уповноваженими представниками телерадіокомпаній, під час яких надавалися практичні пояснення щодо новацій у Виборчому кодексі, необхідних дій ТРО по підготовці та проведенню процесу висвітлення виборів. Особливо наголошувалось на зміні у процесі контролю з боку Національної ради - зокрема використання адміністративних протоколів.

Необхідно відзначити цінність участі представника та керівників, головних редакторів, журналістів телерадіокомпаній у вебінарах, які проводились Офісом Ради Європи у рамках Проекту «Європейський Союз та Рада Європи працюють разом для підтримки свободи медіа в Україні» та медіатренінгах для регіональних представників медіа.

Всім ТРО був надісланий лист про необхідність вчасно публікувати розцінки послуг політичної агітацій, у тому разі якщо ТРО бажає потім таку рекламу випускати в ефір. У 2020 р. досить велика кількість ТРО Одеської області відмовилась від публікації політреклами. Деякі ТРО заздалегідь опублікували розцінки на рекламу ще у липні 2020 р.

За тиждень до офіційного старту виборчої кампанії представництвом Національної ради в Одеської області розпочато моніторинги ефіру ТРО області на предмет дотримання виборчого законодавства. Перша третина виборчих перегонів характеризувалася повною відсутністю політичної реклами та великою кількістю політичної джинси. У інформаційних програмах виходить багато „звітів перед народом” діючих депутатів, позитивні іміджеві сюжети щодо результатів діяльності представників місцевих органів влади. Подавалися такі матеріали коректно - без прив'язки до політичної партії, без позиціонування героїв програм як кандидатів, та закликів щодо голосування.

Головним інструментом нагляду за діяльністю ТРО у виборчий період є моніторинг телерадіопрограм. Секретаріатом представника Національної ради здійснювалися щоденні вибіркові моніторинги місцевих ефірних телеканалів, радіомовників, кабельних мовників щодо дотримання вимог чинного законодавства з питань проведення виборчої кампанії. Моніторинг

телерадіоорганізацій області на предмет виконання ними законодавства під час вищевказаного виборчого процесу проводився протягом п'яти тижнів починаючи з 11.09.2020 р. Кожного дня проводився запис мовлення трьох ТРО (кожний тривалістю по 6 годин, по графіку 06.00-12.00, 12.00-18.00, 18.00-24.00). Протягом тижня проводилися 18-23 вибіркового моніторингу ефіру ТРО на предмет додержання законодавства України та моніторинг 09-14 випусків новин.

Багато ТРО заключили угоди на розміщення політичної агітації та політичної реклами, навіть отримали кошти на власні рахунки, але власне матеріали не отримували і не розміщували в ефірі. Така ситуація виділяє вибори 2020 р. від інших, коли кошти та агітаційні матеріали заходили до ТРО та розміщувалися в ефірі вже наступного дня.

Власне агітаційна кампанія в електронних ЗМІ області активізувалась лише в останні два тижні. В ефір почали виходити велика кількість політреклами та з'являлись прямі ефіри, ток-шоу та інше.

Під час проведення місцевих виборів-2020 політична агітація в ефірі радіомовників була сконцентрована в ефірі п'яти найбільш популярних радіостанцій: «Просто РадіО», «Народное радіо», «Європа плюс», «Радио Майамі» та «РадиоФіл». В ефірах розміщувались ролики політичної реклами та прямі ефіри з кандидатами в депутати різних рівнів та кандидатами на посаду голів ОТГ області.

Загалом кількість шестигодинних моніторингу за час виборчих перегонів склала 108, вибіркового моніторингу ефіру телемовників - 126, 79 вибіркового моніторингу радіомовників, та моніторингу новин - 53.

Моніторингом були охоплені всі ТРО м. Одесі (багаторазово) та практично всі ТРО Одеської області (двічі за період передвиборчої кампанії).

Узагальнена інформація щотижня надавалась до Національної ради. Регулярно керівникам телерадіоорганізацій області надавались роз'яснення з питань діючого виборчого законодавства, представник приймав участь у режимі телеконференції у всіх засідання робочої групи Національної ради по виборам.

ТРО Одеської області щотижня звітували за наданою Національною радою формою, в якій вказували наявні угоди з суб'єктами виборчих перегонів, обсяг наданого ефірного часу та його вартість. Зведена таблиця наданого ефірного часу та вартість щотижня надавалась до Національної ради.

Суб'єкти виборчих перегонів, які розміщували агітаційні матеріали: Одеська міська організація політичної партія „Довіряй ділам”, політична партія “Опозиційна платформа-за життя”, політпартія „За майбутнє”, політична партія „Слуга Народу”, ВО „Батьківщина”, Одеська обласна організація політпартії „Наш край”, політпартія „Європейська солідарність”. Найбільший об'єм передвиборчої агітації зафіксовано у м. Одесі, м. Чорноморську, м. Подільск та м. Южне. ТРО розміщували велику кількість матеріалів передвиборчої агітації місцевих відділень політичних партій, кандидатів на посади міських і селищних голів, а також кандидатів до рад різних рівнів.

22 жовтня всім ТРО було розіслано листа та продубльованно телефоном про закінчення політичної агітації в ефірі ТРО, настання режиму тиші та відповідальність ТРО за її порушення.

Протягом 24.10 та 25.10 проводилися вибіркові моніторинги щодо додержання агітаційної „тиші”. Випадків порушення режиму тиші зафіксовано не було.

Фактів порушень за звітний період зафіксовано не було. Звернень та скарг до представництва не надходило.

3. Проведення планових та позапланових перевірок ТРО

Виконання планових перевірок протягом року постійно коригувалися через запровадження карантинних заходів. Фактично такі перевірки не проводилися з лютого по листопад. Перед проведенням планової перевірки ліцензіати мали відправити до Національної ради лист, в якому не заперечуватимуть проти проведення перевірки та зобов'язуватимуться забезпечити умови для проведення перевірки відповідно до карантинних заходів. Крім того, тимчасово, на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби COVID-19, зупиняється перебіг строків, визначених статтями 31, 43 (стаття 43. Початок мовлення), 72 Закону України „Про телебачення і радіомовлення”. З огляду на це планові перевірки (рік діяльності) ліцензіатів, які не розпочали мовлення, не проводилися до тих пір, доки ТРО не розпочало мовлення або до закінчення карантину.

На виконання наказів Національної ради протягом року було проведено 10 планових перевірок: ТОВ „ТРК „Здоров'я”, м. Одеса (НР № 01445-м від 06.12.2018 р.), ТОВ „Балінформкомпанія”, м. Балта Одеської обл. (НР № 01448-м від 13.12.2018 р.), ТОВ „ТРК „Зарен ТВ”, м. Балта Одеської обл. (НР № 01444-м від 11.12.2018 р.), ТОВ „РІАК - Інформ”, м. Одеса (НР № 01451-м від 13.12.2018 р.), ПАТ „АРТК „ГЛАС”, м. Одеса (НР № 1487-м з 24.10.2006 р. та НР № 1488-м з 24.10.2006 р.), ТОВ „ТРК „Град”, м. Чорноморськ Одеської обл. (НР № 01535-м від 12.09.2019 р.), Редакції Білгород-Дністровського міськрайонного телерадіомовлення „Новини Придністров'я”, м. Білгород-Дністровський, Одеська обл. (НР № 01513-м з 25.07.2019р.), ТОВ „Візуальні комунікації України”, м. Одеса (НР № 01474-м від 27.03.2019р.), ТОВ „Вінтаж ФМ”, м. Одеса (НР № 01484-м з 03.05.2019р.).

Якщо під час моніторингів були виявлені ознаки порушень умов ліцензії або чинного законодавства до Національної ради надсилалися відповідні службові записки. Протягом звітного року було надіслано 7 таких службових записок. На підставі наданої інформації Національна рада призначила 5 позапланових перевірок ТРО Одеської області. На виконання наказів були проведені такі перевірки: ТОВ ТРК „Бріз”, с. Крижанівка Одеської обл. (ліцензія НР № 00166-п від 08.07.2013 р.), ПП „РИЧ”, с. Кам'янка Ізмаїльського району Одеської обл. (НР № 0845-п від 06.10.2010 р.), ТОВ „ТРК „Реноме”, м. Одеса (НР № 00487-п від 12.03.2013 р.),

ТОВ НВП „Тенет”, м. Одеса (НР № 00785-п від 06.04.2019 р.), ТОВ „ТРК „Клуб-ТВ”, м. Одеса (НР № 01244-м від 29.01.2018 р.),

По всіх проведених перевірках матеріали були вчасно надані до Національної ради для відповідного реагування. Після винесення санкції проводилися контрольні моніторинги діяльності ТРО для контролю за усуненням зауважень. Всього таких контрольних моніторингів протягом року було проведено 11.

5. Висновки

Представник Національної ради в Одеській області виконував свої обов'язки на підставі Законів України та рішень Національної ради. Протягом звітного періоду представником були виконані всі доручення керівництва Національної ради. Моніторингами охоплені всі місцеві та регіональні телерадіоорганізації, провайдери програмної послуги, що здійснюють діяльність на території Одеської області.

На виконання рішень Національної ради представником було проведено 15 перевірок ТРО області, з яких 5 - позапланових, призначених Національною радою після проведених моніторингів і звернень громадян та організацій. Всі перевірки були проведені у визначені терміни. Результати перевірок вчасно надсилались до Національної ради.

Проводилися консультації для керівників діючих телерадіоорганізацій з питань поточної діяльності та оформлення пакету документів на отримання ліцензії провайдера програмної послуги або внесення змін до діючих ліцензій. Таких консультацій було надано 15.

Представник на кожний рік планує та проводить роботу з керівниками телерадіоорганізацій області. Її мета – доведення до відома рішень та рекомендацій Національної ради, ознайомлення з новаціями у чинному законодавстві України, поточна інформація. Протягом року підготовлено та проведено дві дистанційні робочі наради з керівниками ТРО. Серед розглянутих на нарадах питань: щодо діяльності ТРО під час проведення виборчих кампаній, новації у законодавстві щодо контролю за ТРО з боку Національної ради.

Постійно здійснювалося інформування ліцензіатів щодо діяльності Національної ради та прийнятих регуляторним органом рішень, зокрема щодо переліку телевізійних каналів, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення, надання необхідних матеріалів для своєчасного подання заяв на переоформлення ліцензій або продовження їх дії, уточнення інформації про структуру власності.

Головні завдання, які виконував представник протягом року, такі:

- проведення планових та позапланових моніторингів, підготовка та здійснення перевірок ТРО області;
- проведення моніторингів на предмет дотримання обсягу українських пісень і обсягу ведення передач державною мовою для радіомовників;

- проведення великої кількості тижневих моніторингів на предмет дотримання мовних квот для телевізійних мовників;
- проведення моніторингів на предмет додержання ТРО вимог законодавства та Національної ради висвітлення виборчого процесу. Збір, аналіз та надання Національній раді інформації про перебіг виборчої кампанії в регіоні;
- оперативне реагування на звернення громадян, перевірка фактів, вжиття заходів з недопущення порушень телерадіоорганізаціями. Здійснення роз'яснювальної роботи. Загалом звернення громадян надають значну допомогу представництву.
- контроль за діяльністю провайдерів програмної послуги. Було проведено велику кількість моніторингів, які підтвердили відсутність ретрансляції неадаптованих іноземних програм. Внаслідок віддаленості великої кількості провайдерів в області інформацію часто доводилось збирати телефоном. Виникають труднощі з контролем систем на основі технологій IPTV та DVB-C.
- оперативне надання до Національної ради інформації про поточну діяльність ліцензіатів. Виконання моніторингів та перевірка інформації щодо діяльності ТРО за дорученнями керівництва.

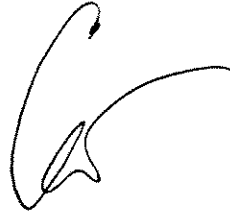
Першочерговими заходами щодо розвитку телерадіопростору області у 2020 році є:

- продовження розвитку малопотужного місцевого FM-радіомовлення громад, прискорення прорахунків та проведення конкурсів для активних громад, які бажають і можуть здійснювати радіомовлення;
- прискорення розвитку локальних цифрових каналів мовлення на базі малопотужних передавачів стандарту DVB-T2, розвивати телевізійне мовлення громад;
- розбудова цифрової мережі телевізійного мовлення DVB-T2 (скорочення білих плям), вирішення проблеми покриття всієї території області якісним цифровим сигналом. Проведення детального вивчення покриття території Одеської області цифровим телевізійним мовленням з залученням спеціалістів та техніки Одеської філії „Українського Державного центру радіочастот“.

Протягом звітнього періоду представник інформував Національну раду щодо результатів роботи представництва у регіоні з актуальних питань стану та розвитку телерадіоінформаційного простору Одеської області. Зокрема, було подано більше 150 службових записок, які стосувалися дотримання ліцензіатами чинного законодавства та умов ліцензій, стану покриття цифровим сигналом території області, іноземних теле- та радіопрограм, які фактично можуть прийматися на території регіону, переліків програм, які ретранслюють у своїх мережах провайдери програмної послуги, та інших питань.

Для проведення державної політики розвитку телеінформаційного простору Одеської області представник Національної ради постійно співпрацює з Одеською ОДА, Департаментом кіберполіції Причорноморського управління кіберполіції та Одеським філіалом Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення. Для всебічного контролю за ефіром налагоджено робочі відносини з Одеською філією „Українського Державного центру радіочастот”.

Представник Національної ради
в Одеській області

О. Салабай